

LÁ THƯ MỤC VỤ

Có nhiều người chưa bao giờ đặt chân đến vùng Cái Sắn nên thắc mắc hỏi tôi vùng này ra sao và người ta sinh sống ở đó thế nào. Vì tôi có một thời gian sinh sống ở đó nên nhân tiện tôi xin tả sơ qua về vùng Dinh Điền Cái Sắn để những ai chưa bao giờ đặt chân đến vùng này có được một chút ý niệm về nơi sinh sống của khoảng một trăm ngàn người Bắc di cư được đưa xuống định cư ở đó từ năm 1955.

Khi lập ra Dinh Điền Cái Sắn, chính phủ Ngô Đình Diệm đã lấy những cánh đồng thẳng cách cò bay của các chủ ruộng người Pháp đã bỏ về nước để trao lại cho dân di cư. Đây là vùng đồng bằng thuộc khu tam giác Long Xuyên-Cần Thơ-Rạch Giá. Vùng đất được giao cho dân di cư nằm dọc theo hai bên của con lộ Cái Sắn, từ đó mới có tên là vùng Cái sắn. Con lộ này bắt đầu từ ngã rẽ của con đường từ Long Xuyên qua Cần Thơ. Ngã rẽ này cách bên phà Vàm Cống khoảng năm cây số và là con lộ nối hai thành phố Long Xuyên và Cần Thơ với Rạch Giá. Ngã rẽ này được gọi là Lộ Tê. Cách Lộ Tê khoảng mười cây số trên đường xuống Rạch giá là bắt đầu các kênh với các mẫu tự H, G, F, E, Đ, C, B, A sau đó là các kênh bắt đầu bằng số 0, 1, 2, 3, 4, 5. Các con kênh này nằm ở phía có sông nên muốn vào thì phải qua đò. Ngược lại từ Rạch Giá trở lên Lộ Tê tức là bên ruộng thì là các kênh 6, 7, 8, 9, 10. Chỉ có kênh 7 và kênh 8 là có người di cư ở còn các kênh 6, 9, 10 là do dân địa phương ở. Sau đó nhảy một quãng thì có thêm hai kênh có người di cư ở là kênh Rivera, và kênh Thầy Ký. Đây là hai kênh đặc biệt vì sau khi chia đất cho các nhóm dân vào các kênh xong vẫn còn một số dân chưa có đất do đó chính quyền mới chia cho họ khoảng đất còn lại ở hai con kênh này.

Mỗi gia đình lúc đó được ba mẫu ruộng có chiều ngang là 30 mét và chiều dài là 1 cây số. Do đó kênh này cách kênh kia 2 cây số. Dân chúng tự đào các con kênh nơi ruộng đã được chia để làm đường và đào ao lấy đất để làm nền nhà. Mỗi con kênh đào này dài 12 cây số và dân chúng ở dọc hai bên bờ kênh. Phía sau nhà là ruộng của mỗi gia đình. Và mỗi gia đình tự lo canh tác trên ba mẫu ruộng đã được cấp phát. Giống như các khu định cư ở miền đông, dân di cư ở miền tây này xuất phát từ các họ đạo ở đồng bằng miền Bắc. Và họ thường quy tụ ở chung với nhau theo các làng cũ hay giáo xứ cũ ở miền bắc.

Tôi nghe kể lại là khi được chia cho ba mẫu ruộng, có nhiều gia đình ngại không muốn lấy vì nhiều quá không biết làm có xuê không. Họ ngán là vì trước đây ở ngoài bắc ruộng không nhiều và được chia thành từng thửa và có bờ. Khi nhìn thấy cánh đồng ngút ngàn nhiều cỏ năn, cỏ lác họ nghĩ không biết cấy cày bao giờ mới có lúa mà ăn. Nhưng rồi họ cũng mau chóng học cách 'làm chơi ăn thiệt' của dân địa phương là chỉ cần cày lật đất lên phơi đất khô rồi mang lúa ra 'sạ' xuống mặt đất đã cày, sau đó chờ mưa. Cây lúa tự động nảy mầm rồi mọc lên sau những cơn mưa đầu mùa. Nếu siêng thì đi coi lại xem chỗ nào đã sạ sót thì nhổ mạ ở những chỗ dây cây vào đó. Thế là xong việc gieo trồng. Khoảng ba tháng sau khi đã sạ lúa là đến mùa nước nổi. Nước lên tới đâu thì cây lúa cũng tự vươn lên tới đó, có khi cao cả thước rưỡi. Đó là giống lúa nổi mà nông dân vùng đồng bằng sông Cửu Long đã gieo trồng lâu đời vì phù hợp với mùa nước nổi của toàn vùng. Đây cũng là thời gian cây lúa đón phù sa từ thượng nguồn đổ về để trở bông ngậm hạt. Thời gian nước lớn vào khoảng hai tháng. Khi nước rút cũng là lúc lúa bắt đầu chín. Cây lúa và những bông lúa nằm xếp lớp lên nhau theo chiều nước rút, phơi những bông nặng hạt dưới nắng, vàng ươm cả một cánh đồng ngút ngàn tâm mắt.

Bây giờ dân chúng vùng Cái Sắn không còn trồng lúa mùa nữa mà trồng những giống lúa ngắn ngày có năng suất cao và một năm có thể làm ba vụ. Tuy vậy vì ruộng nhiều nên họ vẫn 'sạ' tức là gieo hạt chứ không cấy mạ như ở miền Bắc.

Bài phúc âm tuần này cũng nói về việc 'sạ' lúa tức là việc gieo lúa xuống ruộng. Chúa Giêsu dùng hình ảnh của người đi gieo để ám chỉ về việc gieo trồng Lời Chúa. Và cũng giống như việc gieo lúa, Lời Chúa khi được gieo xuống lòng đời cũng chịu những điều kiện ở nơi nó được gieo vào. Nếu gieo vào đất tốt thì mới mọc lên được để đem bông. Nếu rơi bên bờ ruộng là nơi cỏ hoang mọc thì sẽ bị cỏ ăn hết chất dinh dưỡng, nên dù có mọc lên cũng chẳng sinh được nhiều hạt. Đây là điểm chính mà Chúa Giêsu muốn nhấn gởi trong dụ ngôn người gieo giống tuần này. Trong dụ ngôn này người gieo không thay đổi, hạt giống không thay đổi, cái thay đổi là đất, tức là hoàn cảnh, là môi trường nơi hạt giống rơi vào.

Tâm hồn chúng ta chính là đất, là môi trường nơi hạt giống Lời Chúa được gieo xuống. Chúng ta nghe Lời Chúa hằng tuần, nhưng không ai trong chúng ta biết lúc nào hạt giống Lời Chúa sẽ nảy mầm và đem bông kết trái. Việc chúng ta có thể làm là chuẩn bị cho thửa ruộng tâm hồn chúng ta sẵn sàng như người nông dân chuẩn bị thửa ruộng của mình trước khi gieo hạt, để khi Lời Chúa được gieo xuống, rơi vào nơi mảnh đất đã được cày bừa sẵn sàng, thì hy vọng hạt giống đó sẽ gặp được mảnh đất màu mỡ để đem bông kết trái.

Vùng Cái Sắn chẳng những sản xuất ra nhiều lúa gạo, mà còn sản xuất ra rất nhiều ơn gọi cho cánh đồng truyền giáo của địa phận Long Xuyên. Hầu hết các linh mục và nữ tu đang làm việc cho địa phận Long Xuyên đều xuất thân từ các xứ đạo của vùng Cái sắn này. Những hạt giống đức tin mà các linh mục và giáo dân di cư đã mang đến vùng đất màu mỡ đó, bây giờ đã thực sự đem bông kết trái. So sánh với những di dân năm 1954, thì những di dân Việt từ năm 1975 đến nay trên khắp các quốc gia, cũng không thua kém về việc gieo trồng đức tin nơi đất lạ. Và các hạt giống đức tin cũng thực sự đem bông kết trái khắp nơi, trong đó cũng có những đóng góp từ cộng đoàn nhỏ bé của chúng ta.

Lm Nguyễn Mộng Huỳnh